

se dva ozdravita — med 2 bolj odrašenima eden, — med 3 ali 4 starimi eden. Večidel je vsaki sam kriv, če umerje. Kolera napada visoke gospode in proste ljudi, bogatina in reveža. Kdor poprej ni driske imel, se bo med 100krat 99krat ozdravil. Kdor berž v začetku driske pomoči išče, se bo med 100krat 99krat ozdravil. Vsaki zdravnik naj tó na vès glas oznanuje in ljudém trobi, da ga bojo tudi gluhi slišali. Na pomočke, ktere nekteri hvalijo, da ljudi kolere obvarjejo, se ni nič zanašati. Nar gotovši pomočki zoper kolero, da človeka ne napade, so: zmérno živeti v jedi in pijači, prehlajenja se varovati, in bolezní se ne bati. Kdor se tega trojniga zvesto derží, se nima kolere bati, in čeravno ga driska napade, jo bo zdravnikova pomoč kmalo pregnala. Kolere nalésti, naj se nihče ne boji; kolera je malo kdaj nalezljiva.“

Glas iz Štajarskiga.

Serce me močno poganja, Vam s kratkim nektere verstice dopisati. Ljubljeno Ljubljano vidim noč ino den — domorodni duh njenih plemenitih sinov véje vedno krog mene: pojdi tedaj to písmice ondi, kamor si serce želí, pa kmalo ne more. Prijazni Ljubljanini obudki v mojih nedrih, kakor jih čedalje bolj čutim, mi pač le vender živo razodevajo, da je poglavitno mesto v sredíni Slovenije le čisto slovensko*), da mu družiga ni treba, kakor da mu krepek podbodek z visočine — od vlade — pride; ali, dokler tega ni, da bode pravi národní duh se sam po svoji vlastní moči sicer kesneje razvijal, pa vender le srečno razvil. Da še imenitniši vtiske, ktere je Ljubljana v meni včínila, oznanim, brez vse hlimbe in prilizavščine povém: Snaga mesta — krasnost cerkev — somérnost hiš brez revnih kóč vmes — velika prostranost teržišč — rednost ulic, ino potler, kar še je več vredniga, izgledno zadržanje ljudi: pobožno po cerkvah, pošteno po kerčmah brez vsih v večih méstih navadnih nespodob ino negod — ino vljudno v javnim obhodu, ter očevidna marljivost ino délavnost, pač práva obertnost, ktera posebno Krajnce olikuje, mi je jako v oči ino serce séglo, da se s terdnim presvedočenjem na svoj dom vernem: Ljubljana je vredna, središe Slovenstva biti. Kedar sim se ob povratku po železnici niz Save proti „zidanemu mostu“ peljal, ino visoke gore sive skale, kakor velikanske gradove večniga Stvarnika v nebo sterméti vidil, sim si mislil: „ravno tako močno stoj ino se spenjaj po cesarski besedi oživljena Slovenska narodnost, kakor je čez léto ob prevratih skoro vsih reči obstala naša zvestoba do cerkve ino vlade, ko so drugej duhovnike in oblastnike preganjali in izganjali“ — kar hlapón vis Savino mimo Vlaških toplíc do prijetniga Celja prisope, kjer mi veselo na ušesa glas zadoní, da se je tukaj v nedeljo izverstno v gledíšu igrala: „Županova Micka.“ Slava tedaj Ljubljaní Slava Celju — Slava vsim domorodcam! Od veselja mi je serce kipelo, vse to ob kratkem ino pervokrat viditi ino čuti, in že mi je v Račah blizo doma z voza stopiti, kar me ob treh popoldne velika nagloma vstavši vihta v Frauheim podí — ino liti ino vihréti je začelo, da je bilo strah — ino drugo jutro, o prečudo! — 18. kimovca — se na našem Pohorji belí — snég!

Da! da! létašnja vinska tergatva bo pri nas slaba; že čez mesec močerno, hladno vreme, pred pa kvarne toče, takó da zdaj še negodno grozdje zlo gnije; namesto vinca pa bomo imeli tolkle — jabelčnice ino hruškovca, kér nam je mili Bog sadja obilo dal. Stern ni posebno obrodila, krompir pa se na mnogih mestih že tudi kazí. Pred enim tednam je za Ptujem proti Ormožu neizrečeno strahovitna toča šla, ino veliko škodo

napravila. Blizo tri ure je blisk za bliskam sékal, takó da se je ondešnje nebo v kervavi žerjavici plavati zdelo.

V Cirkovcih, eno úro dalječ od Rač (Kranichsfeld) že čez 14 dni bljuvna griža, ali če jo kdo hoče kolero imenovati, silno hudo razsaja. Bog nam pomagaj, če se vreme ne spremeni! Vender upamo, da se nas bo milostni Bog usmilil — in da se solnce ne bo že otátnelo k sodnimu dnevú, kakor je prerokovanje nekiga, ki je tudi krompir jedel — po našim pregovoru.

Čafov.

Novičar iz Ljubljane.

Naše c. k. deželno poglavarstvo je razglasilo v nemškim Ljubljanskim časopisu posebno pohvalo in zadovoljnost gosp. nadvojvoda Albrehta s slovesnim sprejémam, kteriga so Krajnci po celi poti in v Ljubljani mu pri početji železnice skazali. — Železnica nam pripelje in odpelje zdej vsaki dan veliko ljudi, še več pa blagá, kteriga v kolodvoru toliko skupej pride, da so shrambe že premajhne. V nedeljo se je samo za kratek čas več sto Ljubljančanov po železnici peljalo, ki so se na mnogih postájah (štacijonih) po deželi razkropili in veseli dan vživali. Kerčmarji bojo po vsih téh krajih zdej dobro stali, posebno pa tisti, od kterih se bo zvedilo, da gostove z dobro robo prijazno postrežejo in ki imajo čedne gostivnice. Marsikteri, ki bo v tem druge prekosil, zna o malo létih obogateti; zakaj že je dobro znano, da od Prage do Ljubljane je ni prijetniši voznje, kakor je ta med Celjem in Ljubljano. Tudi kmetam dopade voznja po železnici, kterih smo v nedeljo veliko v vozovih vidili. Cena je niska, in „lukamatija“ je šembrano živ konj! „Novíce bojo drugo pot oznanile ceno in čas voznje med Celjem in Ljubljano v slovenskim jeziku, da ju bojo tudi tisti vedili, ki ne znajo nemškiga razglasa brati. Sicer pa pričakujemo, da bo vodstvo železnice ceno voznje kakor tudi njeni odhod in prihod tudi v slovenskim jeziku razglasilo za veliko množico tistih ljudi, ki bojo železnici tudi kaj skupiti dali, pa nemškiga ne umejo. — Še zmirej se govori, da bojo Cesar še ta mesec, ali pa v začetku prihodnjiga in sicer — kakor nekteri pravijo — 4. dan oktobra skozi Ljubljano v Terst šli, podstavni kamen Teržaškiga kolodvora s Svojo roko položít; toliko je gotovo, da imajo zlatarji in blazinarji v Terstu z vojniško barko „Kurtatone“ imenovano, že čez in čez opraviti, jo spodobno olišpati za sprejém Cesarja. — Mnogo se govori in tudi v časopisih se bere, da ima v Ljubljani vladarski shod (Fürstencongress) biti, h kterimu — se pripoveduje — bojo prišli naš Cesar s Svojimi ministri in vladarji Laske dežele s Papežem vred, vlado Laških deželá v red djati. Kér sta pa že dva Laška vladarja pred nekimi dnevi skozi Ljubljano na Dunaj šla, ne bo mende iz tega shoda v Ljubljani nič. — V čertek zvečer je pripeljal posebni vozovlák (Train) po železnici tiste vojake našiga domačiga regimenta, ki so bili v Komornu vjeti. — V saboto je bilo v nemškim Ljubljanskim časopisu oznanjeno, da imate po ministerskim ukazu v Ljubljani slovenski šoli kriminalniga in deželniga prava nehati, v kteri sta rajnki gosp. Mažgon in pa gosp. Dr. Lehman pretečeno léto učila, in da se imate te dve šoli Graškemu vseučilišu pridjati. Te dve lani vstanovljeni šoli ste sploh veljale za veselo znamenje, da bo sčasama celo pravdoslovje v Ljubljano prišlo, pa poslednji razglas je močno skalil ta up, če visoko ministerstvo ni tega ukaza le začasno dalo, dokler se prihodnja vseučiliška naprava za različne kronovine za gotovo ne sklene in ne dožene: ali bo prišlo v Ljubljano vseučiliše ali ne. Če so vsi drugi poduki pravdoslovja (Jus) v nemškim jeziku, bi bilo vender silno potrebno, da bi se uk iz kriminalniga in deželniga prava v slovenskim dajal, kér bi

*) ? ?

bilo potem vradnikam v slovenskih deželah neizrečeno polajšano, v pisarnicah, kjer bojo imeli z ljudstvom opraviti, domači jezik gladko in brez težave rabiti. — Pretečeni teden je šla k presvitlimu Cesarju prošnja Ljubljanske srenje za vseučeliše in za realno šolo v Ljubljani, v kateri se ima mladost pervin mnogih rokodelstev in obertnjistva učiti. Želje so, de bi Cesar to prošnjo vslišali in v nji z ministram úka v prid Krajncov in naših bližnih sosedov blagovoljno sklenili. — Kolera nam v Ljubljani še zmirej, hvala Bogú! prizanesuje; dosihmal je še le redko kdo zbolel in umerl. — Kakor za druge dežele so prišle iz Dunaja pred tremi dnevi tudi za krajnsko deželo postave, po katerih se ima cesarski patent 4. sušca t. l. zastran. desetine, tlake in družih davšin dogotoviti, in gosp. Dr. Ulepič je za predsednika téh komisij postavljen, ktere bojo te imenitne kmetiške reči v red djale. V teh postavah so vodbe natanjko popisane, po katerih se imajo na Krajnskem te reči presoditi in po katerih se imajo zató postavljene komisije ravnati. Kér bojo za našo deželo te postave v domači jezik prestavljene, moramo pri ti priložnosti očitno željo razglasiti, de nej se natanjko, in kar se nar bolj da, lahko umevno prestavijo, de se v takó imenitni reči nobena pomota ne zgodi.

Novičar iz mnogih krajev.

Komoranska terdnjava se še ni podála. Naša armada se tedej že močno pripravlja, jo s silo vzeti; okoli 70,000 mož, med kterimi je 18,000 Rusov, stoji krog Komorna, — neizrečeno velike bombe, več sto lestvic (lojter) za naskok terdnjavniga zidovja in mnogoverstno topniško orodje je pripravljeno za napad še nikdar premagane in za to terdovratne terdnjave, v kateri zdej zapovedujeta grof Pavel Esterhacy in grof Oton Zichy. Če je res, kar se je včeraj slišalo, de na svét miloserčniga Radeckiga se bo po izgledu Benetk tudi Komoranski armadi prizaneslo, če se dobrovoljno podá, je upati, de se bo brez vojske Komorn podvergel. — Dunajčanje slavniga Radeckiga na vse viže časté; v saboto je mestna srenja njemu na čast napravila krasno kosilo, h kterimu je prišlo čez 300 gostov, in ktero je okoli 7000 gold. veljalo. — 17. dan t. m. so pripeljali na Dunaj iz cesarske denarne kovačnice v Kremnicu na Ogerskim 12,000 cekinov in 50,000 dvajsetic. — 18. mescov je pretéklo, kar iz te denarne kovačnice ni ne vinarja na Dunaj prišlo; to je tedej po 18 mescih perva šuma. Sčasama bo vender srebernina spet na dan prišla, kér se je tudi zaupanje do banknotov spet takó povzdignilo, de dvajsetice v primeri k banknotam zdej nimajo več višji cene, kakor 5 do 6 pri sto goldinarjih, in pričakuje se, de bojo ob kratkim dvajsetice in banknoti spet popolnoma enake cene. V Pragi se že vidi precej sreberniga denarja med ljudstvom. — Pretečeni teden so prišli iz Slovaškiga poslanci na Dunaj, Cesarja in ministre prosit, de naj se tudi Slovákija od Madžarskiga loči in za samostalno kronovino postavi; iskreni rodoljubi Urban, Stur in Borik so sestavili v ta namen prošno pismo, čez ktero nekteri Dunajski časopisi zlo zabavljajo, nekteri ga pa hvalijo, kér eni hočejo, de naj Ogerska dežela nerazdeljena ostane kakor je bila, drugi pa, de naj se po različnosti narodov loči. Sliši se, de so se poslanci upa polni v domovino vernili in de so silno veseli tudi zató bili, kér so Cesar in ministra Bach in Thun ž njimi po slovansko govorili. Dunajski časopis „Presse“ svari časopis „Ost-Deutsche Post“, de naj vender enkrat popusti sovražstvo in vedno natolcevanje zoper slovanstvo! — Papež so 4. dan t. m. zapustili Gaeto in se v Napolitansko mesto Portiči

podali, in primerilo se je, de so na ravno tistim mestu iz barke na deželo stopili, kjer je pred 19sto léti sv. Peter pervikrat na Napolitansko zemljo stopil. Nič se še gotoviga ne vé, kako se bo štrana na Rimskim zmotala, ktero je Napoleon, predsednik Francoske republike, s svojim poslednjim razglasam takó zmešal, de je zdej s Papežem, s duhovni in z ljudstvom navkriž. Sliši se, de hočejo Francozje svojo armado, ki jo imajo na Rimskim, pomnožiti; ravno to se tudi od avstrijske armade sliši. — Na Nemškim se tudi klopčič spet bolj zavija: Prajs hoče na vsako vižo s svojim trijednim kralestvom Nemčijo pod svojo oblast spraviti. — Dr. Rieger, Češki poslanec pri deržavnim zboru, je zastran obdolženja, de se je v Parizu naklepam za razdjanje Avstrije pridružil, po časopisih oznanil: de je vse to gerda laž, in de je tisti protokol pri knezu Adamu Czartoryiskimu, v kterim tudi njegovo ime podpisano stoji, znajdena reč, zoper ktero bo opravičenje pri sodbi terjal. — Nekteri Slovani na Dunaji so se z g. Šafarikam k banu Jelačiću podali, in mu potrebe in vošila slovanskih narodov razodéli. Ban je prijazno odgovorjal in vse za našo srečo dobro govoril. Bog daj! — Minister kmetijstva je ukazal, de naj se skozi in skozi poleg železne ceste drevesni plot zasadi, in v to zasájo naj se posebno murbne drevesa (za povzdigo židoreje) vzamejo. To je lepa in koristna naprava! — Minister uka misli že to léto začetno realno šolo v českim jeziku v Pragi napraviti. Tudi ta namen je hvale vreden, ker realne šole so za poduk mladih rokodelcov silno potrebne in zamorejo svoj namen le takrat doseči, če se podúk v takim jeziku daje, de tudi prosto ljudstvo zamore te šole obiskavati. — Kolera je zdej skorej po celi Evropi; posebno hudo razsaja na Francozkim. V Terstu je umerlo dosihmal 395 ljudi. — Na Erdeljskim (Kronstadt, Hermanstadt) se je goveja kuga začéla. Le oistre postave zamorejo razširjenje te kužne bolezni zatréti, ktera je na Rusovskim domá, in se po živini, ki jo iz teh krajev priženó, v naših krajih vžge. Pozebno pazljivi morajo tedej zdej bližni kraji Erdeljskiga (Siebenbürgen) biti!

Prošnja vredništva.

Že večkrat smo opomnili, de spisov brez oznanjeniga praviga iména in stanú dopisnika ne moremo v Novíce jemati. Vsaki gosp. dopisnik naj tedaj podpiše svoje imé saj na pismo, ki ga nam piše, in če noče v natisnjenim sostavku podpisan biti, naj nam to oznani, de damo njegov sostavek ali brez vsiga podpisa ali s kakim zmišljenim podpisam v Novíce. Vredništvo pa mora dopisnika poznati, de vé, pri čem de je. Vredništvo ne zapopade, zakaj de se nekteri bojé svojiga iména v pismu podpisati, če je to, kar pišejo, pametno ali resnično. De pa vsak noče po svojim pravim iménu v časopisih znan biti, to pa že zna biti in tudi ni napčno. Zató se vredništva vselej tako ravnajo, kakor gosp. dopisniki želé. — Te dni smo prejeli dober sostavek pod iménam »strašna prihodnost« brez podpisa; radi ga bomo dali v Novíce, tode gosp. dopisnik nam mora popred svoje imé na znanje dati.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnji	
	22. kimovca.		21. kimovca.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	2	20	2	21
1 » » banaške	2	26	2	33
1 » Turšice	—	—	1	42
1 » Soršice	—	—	1	57
1 » Réži	1	27	1	30
1 » Ječmena	—	—	—	—
1 » Prosa	1	5	1	7
1 » Ajde	—	—	1	24
1 » Ovsa	—	55	—	50